

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Ing. Mgr. Martinem Jakubem Brusem ve věci

žalobce: **Ing. E. K.**, narozen „X“,
bytem „X“,
zastoupen JUDr. Jiřím Cajthamlem, Dr., advokátem,
sídlem Modlanská 731/20, 415 02 Teplice,

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 12. 2020, č. j. X, sp. zn. X,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 12. 2020, č. j. X, sp. zn. X, **se pro vadu řízení zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 178 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Jiřímu Cajthamlovi, Dr., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování žalobce a náhrada hotových výdajů ve výši 4 719 Kč,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

jež mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 17. 12. 2020, č. j. X, sp. zn. X, jímž bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 7. 5. 2019, č. j. X. Tímto rozhodnutím úřad práce žalobci přiznal příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od ledna 2019 s odůvodněním, že žalobce se považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost ve vztahu k § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá životní potřeby v oblasti orientace, komunikace, osobních aktivit a péče o domácnost. Žalobce se současně v doplnění žaloby domáhal toho, aby soud zrušil také zmíněné rozhodnutí úřadu práce.

Žaloba

2. V žalobě doplněné prostřednictvím ustanoveného zástupce žalobce namítal, že se u něj jedná o středně těžkou závislost ve smyslu § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách. Žalovaný podle žalobce nedostatečně a nesprávně zhodnotil jeho zdravotní stav ve vazbě na zvládání životních potřeb v oblasti mobility, tělesné hygieny, péče o zdraví a stravování. Domníval se, že napadené rozhodnutí trpí vadou řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalovaný neodstranil vadu spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku posudkové komise doplněním aktuálních nálezů a vyšetřením žalobce posudkovými orgány. Zdůraznil, že nedošlo k odstranění rozporu mezi závěry žalovaného týkajícími se základní životní potřeby mobility a posudkem MUDr. I. S. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Teplice ze dne 20. 2. 2012, neboť žalovaný se omezil pouze na doplnění šetření o novou zdravotnickou dokumentaci a trval na tom, že skutkový stav byl v roce 2019 zjištěn dostatečně a posudek MUDr. I. S. je nadhodnocený, aniž by blíže specifikoval v čem. Žalobce konstatoval, že k jeho osobnímu vyšetření při jednání posudkové komise nedošlo, neboť se z důvodu druhé vlny pandemie Covid-19 vzhledem ke svému věku a problémům s mobilitou z jednání omluvil. Žalovaný však podle žalobce neměl na splnění své povinnosti rezignovat, nýbrž se měl pokusit o splnění uložené povinnosti například prodloužením lhůty k rozhodnutí, zajištěním bezpečné přepravy žalobce k jednání s odborným doprovodem nebo vyšetřením žalobce v místě jeho bydliště či prostorách Obecního úřadu Novosedlice. Žalobce uzavřel, že řízení je zatíženo vadou, neboť základní podklad pro rozhodnutí (posudek posudkové komise) je neúplný a nepřesvědčivý, když jej posudková komise nedoplnila.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný ve svém vyjádření trval na tom, že v odvolacím řízení postupoval v souladu s platnými právními předpisy a naplnil požadavky krajského soudu, které se týkaly Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

nedostatečně zdůvodněných základních životních potřeb tělesná hygiena, péče o zdraví, mobilita a stravování. Vzhledem k tomu, že Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise“) zasedala v odborném složení za přítomnosti odborníka z oboru fyziatrie a rehabilitačního lékařství, považoval žalovaný vypracovaný posudek za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek, na jehož základě bylo možno rozhodnout. Podle žalovaného měla posudková komise k dispozici starší i novější odborné lékařské zprávy, nezpochybnila výsledky sociálního šetření, zhodnotila funkční důsledky zdravotního postižení a vyjádřila se ke všem posuzovaným základním životním potřebám s tím, že nebylo prokázáno objektivní zhoršení zdravotního stavu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Replika žalobce k vyjádření žalovaného

4. V replice ze dne 24. 5. 2021 žalobce uvedl, že neprovedení jeho přímého vyšetření posudkovými orgány bylo jedním ze stěžejních důvodů, pro něž bylo předchozí rozhodnutí žalovaného zrušeno. Žalovaný však podle žalobce přistoupil k požadavku soudu zcela formálně a nezohlednil nouzový stav a věk i zdravotní stav žalobce.

Posouzení věci soudem

5. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s tím výslovně souhlasili.
6. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a to z důvodu vady řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
8. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně o sociálních službách. Podle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách platí, že „*[p]říspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu.*“
9. Z § 9 odst. 4 téhož zákona vyplývá, že „*[p]ři hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevychází z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*“ V § 9 odst. 5 Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

téhož zákona je stanoveno, že „[p]ro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.“

10. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že „[p]ři posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.“
11. Z § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „prováděcí vyhláška“) plyne, že „[z]a neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládnutí základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládnutí základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.“
12. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[p]osouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona ... o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53).
13. Žalobce v dané věci podaným odvoláním ze dne 24. 5. 2019 učinil sporným, zda zvládá základní životní potřeby v podobě mobility, stravování a péče o zdraví, vymezené pod písmeny a), d) a h) v příloze č. 1 prováděcí vyhlášky, či nikoli. Tato vyhláška u jednotlivých základních životních potřeb definuje, co se považuje za schopnost tu kterou potřebu zvládat. Z posudku posudkové komise ze dne 2. 3. 2020, který byl vypracován v rámci odvolacího řízení v intencích § 28 odst. 2 zákona o sociálních službách, soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, za přítomnosti odborníka z oboru fyzické a rehabilitační lékařství a žalobce nebyl jednání osobně přítomen. Na základě tohoto posudku vydal žalovaný rozhodnutí ze dne 27. 3. 2020, které zdejší soud rozsudkem ze dne 21. 8. 2020, č. j. X, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, přičemž vyslovil, že posudek posudkové komise ze dne 2. 3. 2020 vyžaduje zásadní doplnění. Žalovaný proto pozval žalobce k jednání posudkové komise, ze kterého se žalobce telefonicky i písemně omluvil, a to z důvodu pandemie Covid-19, neboť automobilem nejedí a cesta hromadnou dopravou pro něho představuje zdravotní riziko. Z doplňujícího posudku posudkové komise ze dne 30. 11. 2020, který byl vypracován v rámci odvolacího řízení v intencích §

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

28 odst. 2 zákona o sociálních službách, soud zjistil, že komise jednala v řádném složení, za přítomnosti odborníka z oboru fyziatrie a rehabilitační lékařství a žalobce nebyl jednání osobně přítomen. S ohledem na žalobní námitky, relevantní právní úpravu a judikaturu Nejvyššího správního soudu se zdejší soud zaměřil na skutečnost, zda byl posudek posudkové komise ze dne 2. 3. 2020 ve znění doplnění posudku ze dne 30. 11. 2020 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti.

14. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, platí, že „[v] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona ... o sociálních službách je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.“ S tímto názorem se zdejší soud plně ztotožňuje a považuje jej za zásadní i pro projednávanou věc.
15. Soud připomíná, že ve správním spisu je založen posudek o žalobcově zdravotním stavu vypracovaný MUDr. I. S. pro Okresní správu sociálního zabezpečení Teplice dne 20. 2. 2012, podle kterého je žalobce těžce zdravotně postižen, jeho zdravotní postižení podstatně omezuje jeho pohybové schopnosti, přičemž v kolonce „platnost do“ je uvedeno „trvale“. Ze záznamu o sociálním šetření ze dne 16. 1. 2019 vyplývá závěr, že žalobce je omezen v oblasti komunikace, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Podle posudku o žalobcově zdravotním stavu vypracovaného pro Okresní správu sociálního zabezpečení Teplice MUDr. J. H. dne 8. 4. 2019 pak byly jako nezvládnuté základní životní potřeby stanoveny b) orientace, c) komunikace, i) osobní aktivity a j) péče o domácnost. Shodně hodnotila zvládání životních potřeb žalobcem i posudková komise v posudku ze dne 2. 3. 2020 a v jeho doplnění ze dne 30. 11. 2020, z nichž vycházel žalovaný při vydání napadeného rozhodnutí. Mezi zjištěními plynoucími ze sociálního šetření, při kterém byl žalobce osobně přítomen, a hodnocením posudkové komise tak přetrvávají rozdíly. Posudková komise navíc podle názoru soudu dostatečně nevysvětlila, z jakého důvodu nebyla žalobci uznána jako nezvládnutá životní potřeba mobility, ačkoli jím předložené posudkové zhodnocení ze dne 20. 2. 2012 dokládá, že žalobce má s mobilitou potíže.
16. V této souvislosti zdejší soud upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-44, podle kterého „[p]římé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí by v řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu“ (důraz doplněn zdejším soudem). Krajský soud v Ostravě k tomu v rozsudku ze dne 23. 7. 2015, č. j. 20 Ad 34/2015-26, doplnil, že „[t]aková okolnost případu, která vyžaduje přímé vyšetření žalobkyně posudkovými orgány, by bezesporu připadala do úvahy při odlišnosti posouzení schopnosti žalobkyně zvládat základní životní potřeby. Tyto odlišnosti mohou být vyjádřeny v rozdílném hodnocení sociální pracovníci oproti názoru posudkového orgánu nebo rozdíly popsané odbornými lékařskými nálezy.“ Obdobná situace nastala podle zdejšího soudu i v projednávané věci, kde se liší hodnocení posudkové komise, která žalobce osobně nevyšetřila, od zjištění plynoucích ze sociálního šetření, při němž byl žalobce osobně přítomen.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

17. Soud nepřehlédl, že žalobce byl k jednání posudkové komise pozván, avšak z důvodu probíhající druhé vlny pandemie Covid-19 se vzhledem ke svému věku a problémům s mobilitou z jednání omluvil. Tato žalobcova zcela pochopitelná omluva podle názoru soudu neměla být důvodem k tomu, aby posudková komise zhodnotila zvládání základních životních potřeb ze strany žalobce opět v jeho nepřítomnosti, aniž by učinila další opatření směřující k zajištění toho, aby žalobce mohl být přímo přešetřen (např. odložení jednání a opětovné pozvání žalobce).
18. S ohledem na uvedené rozpory mezi závěry sociálního šetření ze dne 16. 1. 2019, posudku ze dne 20. 2. 2012 a závěry posudků vypracovaných ve správním řízení má soud za to, že z důvodu absence vlastního osobního přešetření žalobce posudkovou komisí nelze považovat posudek posudkové komise za úplný a přesvědčivý. Pouhé zcela obecné a blíže nezdůvodněné konstatování posudkové komise, že posudkové zhodnocení ze dne 20. 2. 2012 bylo nadhodnocené, přitom podle názoru soudu jako vysvětlení zmíněných rozdílů nepostačuje. V důsledku toho pak soud shledal, že žalovaný při vydání žalobou napadeného rozhodnutí vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.
19. Soud proto uzavírá, že žalobu vyhodnotil jako důvodnou a napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. pro vadu řízení zrušil. Soud současně v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Žalovaný tak v dalším řízení odstraní vady řízení spočívající v neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku posudkové komise, přičemž bude trvat na tom, aby posudková komise žalobce přímo osobně vyšetřila.
20. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 178 Kč, což odpovídá zaplacenému poštovnému (62 Kč za zaslání žaloby, 54 Kč za zaslání vyjádření ze dne 13. 1. 2021 a 62 Kč za zaslání prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce). Jiné náklady řízení žalobce nahradit nepožadoval, ani mu podle obsahu spisu nevznikly.
21. Právnímu zástupci žalobce JUDr. Jiřímu Cajthamlovi, Dr., advokátovi, který byl žalobci ustanoven usnesením zdejšího soudu ze dne 24. 2. 2021, č. j. 15 Na 202/2021-21, přiznal soud podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměnu za zastupování žalobce a náhradu hotových výdajů v celkové výši 4 719 Kč. Tato částka se skládá z částky 3 000 Kč za tři úkony právní služby po 1 000 Kč podle § 7, § 9 odst. 2 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. b) AT, doplnění žaloby a replika – 2 x § 11 odst. 1 písm. d) AT]; z částky 900 Kč za tři s tím související režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 AT a z částky 819 Kč představující 21% DPH za poskytnuté právní služby, kterou je právní zástupce žalobce povinen podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány. Přiznaná odměna a náhrada hotových výdajů bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 30. srpna 2021

Ing. Mgr. Martin Jakub Brus v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)